

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 26 stycznia 2015 r.

DSWM.SNIK.021.2.2015

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

uprzejmie informuję, że na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny umieszczony został projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie *szczególuych zasad postępowania w celu uznania wykształcenia uzyskanego za granicą*.

Konieczność zweryfikowania obecnie obowiązujących przepisów, dotyczących nostryfikacji świadectw zagranicznych, wynika ze zmian w ustawie o systemie oświaty w zakresie zasad uznawania świadectw wydanych za granicą (art. 93 oraz 93a-h).

Zwracam się z uprzejmą prośbą o zgłaszanie ewentualnych uwag do ww. projektu w terminie do 15 dni od dnia otrzymania.

Bardzo proszę o przesyłanie uwag również na adresy poczty elektronicznej: grzegorz.chorazy@men.gov.pl oraz dorota.lewandowska@men.gov.pl.

Z poważaniem

Z upoważnienia

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Ewa Dudek

PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują:

- 1) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich
- 2) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich
- 3) Społeczne Towarzystwo Oświatowe
- 4) Związek Miast Polskich
- 5) Związek Powiatów Polskich
- 6) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
- 7) Unia Metropolii Polskich
- 8) Unia Miasteczek Polskich
- 9) Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej
- 10) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Gminnych Samorządowych Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli
- 11) Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”
- 12) Fundacja „Semper Polonia”
- 13) Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie
- 14) Polska Akcja Humanitarna
- 15) Fundacja Polskie Forum Migracyjne
- 16) Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej
- 17) Stowarzyszenie Vox Humana
- 18) Rada Główna Szkolnictwa Wyższego
- 19) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich
- 20) Konferencja Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych
- 21) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich
- 22) Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych
- 23) Ośrodek Rozwoju Edukacji
- 24) Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą
- 25) Międzynarodowy Zespół Placówek Oświatowych

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia2015 r.

**w sprawie szczegółowych zasad postępowania w celu uznania wykształcenia uzyskanego
za granicą**

Na podstawie art. 93h ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, oraz wymagania dotyczące formy przedkładanych dokumentów;
- 2) rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, z których bezpośrednio lub pośrednio wynika posiadanie przez wnioskodawcę wykształcenia uzyskanego za granicą lub nabycie uprawnień do kontynuacji nauki za granicą;
- 3) sposób uwierzytelnienia świadectw lub innych dokumentów;
- 4) warunki, jakie muszą spełniać tłumaczenia świadectw lub innych dokumentów oraz dokumentów, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 5) warunki i tryb przeprowadzania rozmowy sprawdzającej, w tym skład komisji, oraz warunki ustalania wyniku rozmowy sprawdzającej, a także zakres przedmiotów, które mogą być objęte rozmową sprawdzającą;
- 6) wysokość wynagrodzenia członków komisji;
- 7) tryb wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 93g ust. 1;

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 1255).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979, z 2013 r. poz. 87, 827, 1191, 1265, 1317 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 7, 290, 538, 598, 642, 811 1146 i 1198.

Shy

8) wysokość opłaty, która może podlegać zwrotowi oraz tryb zwrotu opłaty;

9) przypadki, w których opłata nie podlega zwrotowi.

§ 2. 1. Do wniosku o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, zwanych dalej „świadectwem”, dołącza się oryginał lub duplikat świadectwa zalegalizowany przez:

- 1) konsula Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego dla państwa, w którego systemie edukacji lub na którego terytorium wydano świadectwo, lub
- 2) władze oświatowe państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo, lub
- 3) akredytowaną w Polsce lub innym państwie Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub państwie członkowskim Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) placówkę dyplomatyczną lub placówkę konsularną państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo

– z uwzględnieniem postanowień Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 112, poz. 938 i 939), które stosuje się w odniesieniu do świadectw wydanych w systemach edukacji państw, będących stronami Konwencji.

2. Jeżeli świadectwo nie zawiera informacji o przebiegu kształcenia do wniosku dołącza się w szczególności:

- 1) wykaz ocen uzyskanych podczas egzaminu warunkującego ukończenie szkoły lub zaliczenie danego etapu kształcenia;
- 2) wykaz przedmiotów i zajęć zrealizowanych w ramach danego etapu kształcenia wraz z uzyskanymi ocenami;
- 3) informację o zrealizowanym programie kształcenia (treści kształcenia, planowy czas nauki, skala ocen);
- 4) informację o uzyskanym przez wnioskodawcę prawie do kontynuacji nauki na odpowiednim poziomie w państwie, w którego systemie zostało wydane świadectwo, w tym o uprawnieniach do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w państwie wydania dokumentu oraz o ich zakresie.

She

§ 3. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 93a, do wniosku o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki dołącza się:

- 1) oświadczenie o uzyskanym wykształceniu lub uprawnieniach do kontynuacji nauki oraz o ukończonych szkołach lub etapach kształcenia za granicą;
- 2) dokumenty pozwalające w sposób pośredni lub bezpośredni na określenie poziomu wykształcenia, w szczególności dokumenty poświadczające uzyskane kwalifikacje zawodowe lub zatrudnienie, odbyte praktyki lub staże;
- 3) oświadczenia lub dokumenty potwierdzające informacje wymienione w § 2 ust. 2.

2. Obywatele państw trzecich lub bezpaństwowcy przedkładają ponadto dokument potwierdzający ich status na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. 1. Dokumenty dołączone do wniosku składa się wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez:

- 1) osobę wpisaną przez Ministra Sprawiedliwości na listę tłumaczy przysięgłych, lub
- 2) osobę zarejestrowaną jako tłumacz przysięgły w państwie Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub
- 3) konsula Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego dla państwa – miejsca wydania świadectwa, lub
- 4) akredytowaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej placówkę dyplomatyczną lub konsularną państwa, na którego terytorium bądź w którego systemie edukacji wydano świadectwo lub inny dokument.

2. Jeżeli przetłumaczenie dokumentów na język polski zgodnie z ust. 1 napotyka trudne do usunięcia przeszkody, kurator oświaty może wyrazić zgodę na przedłożenie przez wnioskodawcę tłumaczenia dokonanego przez inny podmiot, którego wiarygodność nie budzi zastrzeżeń.

§ 5. 1. Rozmowa sprawdzająca poziom wykształcenia może obejmować następujące przedmioty:

- 1) w celu uznania lub potwierdzenia wykształcenia gimnazjalnego, zasadniczego zawodowego oraz średniego – przedmioty humanistyczne (literatura obca, historia powszechna), matematykę, przedmioty przyrodnicze (biologia, geografia powszechna,

fizyka) oraz język obcy nowożytny, wybrany spośród języków obcych, z których możliwe jest przystąpienie do egzaminu potwierdzającego ukończenie danego etapu edukacyjnego w Polsce; zakres rozmowy dostosowuje się do poziomu wykształcenia, o którego potwierdzenie ubiega się wnioskodawca;

- 2) w celu uznania lub potwierdzenia wykształcenia podstawowego – literaturę obcą, matematykę oraz język obcy nowożytny, wybrany spośród języków obcych, z których możliwe jest przystąpienie do egzaminu potwierdzającego ukończenie danego etapu edukacyjnego w Polsce.

2. Ustalając zakres rozmowy sprawdzającej, kurator oświaty określa przedmioty lub bloki przedmiotów spośród wymienionych w ust. 1, których będzie dotyczyła rozmowa sprawdzająca.

§ 6. 1. Komisja przeprowadzająca rozmowę sprawdzającą poziom wykształcenia składa się z 3 do 5 osób, w tym przewodniczącego.

2. Komisja przygotowuje propozycje pytań oraz kryteriów ich oceniania, które podlegają akceptacji przez kuratora oświaty.

3. Komisja zapewnia wnioskodawcy:

- 1) stosowanie bezstronnych i obiektywnych kryteriów w ocenie odpowiedzi wnioskodawcy, zgodnie z zasadami wynikającymi z Konwencji o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim, sporządzonej w Lizbonie dnia 11 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 233, poz. 2339);
- 2) w razie potrzeby, dostosowanie sposobu przeprowadzenia rozmowy do rodzaju niepełnosprawności.

4. W przypadku wnioskodawcy, który nie zna języka polskiego, rozmowę sprawdzającą przeprowadza się w języku obcym, którym posługuje się wnioskodawca. Podczas rozmowy sprawdzającej lub w składzie komisji jest obecna osoba władająca językiem obcym, którym posługuje się wnioskodawca.

5. W wyniku rozmowy sprawdzającej komisja wydaje opinię, w szczególności o poziomie wykształcenia wnioskodawcy.

6. Komisja przekazuje kuratorowi oświaty opinię i protokół, podpisane przez członków komisji.

§ 7. Wynagrodzenie członka komisji wynosi 200 (dwieście) złotych brutto.

§ 8. 1. Oplatę za rozmowę sprawdzającą wnosi się na rachunek bankowy, wskazany przez kuratora oświaty.

2. Jeżeli rozmowa sprawdzająca nie odbyła się w wyznaczonym terminie z przyczyn losowych lub zdrowotnych dotyczących wnioskodawcy, wniesiona opłata podlega zwrotowi, po potrąceniu rzeczywiście poniesionych kosztów manipulacyjnych w wysokości nie przekraczającej 10% opłaty.

3. Jeżeli wnioskodawca nie stawia się na rozmowę sprawdzającą w wyznaczonym terminie i nie zawiadomi o tym kuratora oświaty z co najmniej trzydniowym wyprzedzeniem, wniesiona opłata nie podlega zwrotowi.

4. W przypadkach zdrowotnych i losowych, uniemożliwiających przystąpienie do rozmowy sprawdzającej w wyznaczonym terminie, kurator oświaty wyznacza nowy termin rozmowy sprawdzającej.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 31 marca 2015 r.³⁾.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą (Dz. U. Nr 63, poz. 443).

DEPARTAMENT
STANOWISZ I WSPÓŁPRACY
MIĘDZYNARODOWEJ
Grzegorz Chotański
ZASTĘPCA DYREKTORA

26.01.2015

DEPARTAMENT PRAWNY
Krzysztof Sztyk
ZASTĘPCA DYREKTORA
radca prawny

26.01.2015

Handwritten signature

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych zasad postępowania w celu uznania wykształcenia uznanego za granicą zastępuje rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą (Dz. U. z 2006 r. Nr 63, poz. 443). Wydanie nowego rozporządzenia jest konieczne ze względu na projektowane zmiany art. 93 oraz art. 93a-93h ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Projekt rozporządzenia doprecyzowuje i uelastycznia dotychczasowe zasady postępowania administracyjnego kuratora oświaty jako organu właściwego w sprawach dotyczących uznawania świadectw szkolnych, wydanych w zagranicznych systemach edukacji.

Zasadnicze zmiany postępowania w celu uznania świadectw wydanych za granicą w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym zostały określone w ustawie, tj.:

Odejście od uznawania świadectwa wydanego za granicą za równorzędne z konkretnym świadectwem wydanym w Polsce na rzecz uznania, że świadectwo zagraniczne jest dokumentem potwierdzającym w Polsce wykształcenie podstawowe, gimnazjalne, zasadnicze zawodowe lub średnie oraz prawo do kontynuacji nauki na określonym poziomie (w tym studiów wyższych) (art. 93 ust. 3).

Uznanie z mocy prawa, oprócz świadectw objętych umowami międzynarodowymi, IB i EB, także świadectw i dokumentów wydanych w państwach UE, EOG i OECD, uprawniających do podjęcia studiów w tych państwach, jako potwierdzające wykształcenie średnie w Polsce oraz uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w Polsce (art. 93 ust. 1).

Uznanie zakresu uprawnień do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w Polsce w przypadku, jeśli w państwie wydania (UE, EOG lub OECD) posiadane świadectwo uprawnia do podjęcia studiów jedynie na wybranych kierunkach studiów (art. 93 ust. 4).

Zmiana trybu postępowania z wydawania zaświadczeń o uznaniu równorzędności świadectwa ze świadectwem polskim lub postanowień o odmowie uznania w trybie kpa na podejmowanie decyzji w trybie kpa (art. 93 ust. 3).

Potwierdzenie wykształcenia uzyskanego za granicą oraz prawa do kontynuowania nauki w Polsce w przypadkach, gdy przedłożenie zalegalizowanych oryginałów lub duplikatów świadectw ukończenia szkoły za granicą napotyka na trudne do usunięcia przeszkody (art. 93a).

Dopuszczenie przedłożenia dokumentów, z których pośrednio lub bezpośrednio wynika posiadanie wykształcenia uzyskanego za granicą – w przypadkach, gdy przedłożenie

Rey

zalegalizowanych oryginałów lub duplikatów świadectw ukończenia szkoły napotyka na trudne do usunięcia przeszkody (art. 93h pkt 2). Regulacja ta odnosi się także do osób (obywateli polskich lub cudzoziemców), które oczekują przez wiele miesięcy na wydanie końcowego świadectwa lub dyplomu ukończenia szkoły, posiadając przy tym uwierzytelnioną dokumentację przebiegu kształcenia, w tym dokument tymczasowy oraz inne dokumenty, potwierdzające ich uprawnienia do kontynuacji nauki, w tym do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w państwie uzyskania wykształcenia.

Wprowadzenie rozmowy sprawdzającej jako możliwego elementu postępowania w celu uznania świadectwa wydanego za granicą w przypadku jeśli świadectwo lub dokument nie daje podstawy do uznania (art. 93d ust.1).

Wprowadzenie rozmowy sprawdzającej jako obligatoryjnego elementu postępowania w celu potwierdzenia wykształcenia uzyskanego za granicą w odniesieniu do cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą na terytorium RP oraz osób (w tym obywateli polskich), które wróciły do Polski z państw objętych zamieszkami wojennymi lub klęską żywiołową, z wyłączeniem przypadków, gdy na podstawie przedłożonych dokumentów możliwe jest ustalenie w sposób pośredni lub bezpośredni faktu uzyskania za granicą wykształcenia oraz uprawnień do kontynuowania nauki (art. 93d ust. 2).

Doprecyzowanie katalogu elementów, stanowiących przedmiot analiz i porównań dotyczących przebiegu kształcenia za granicą i w Polsce, przeprowadzanych przez kuratora oświaty w toku postępowania. Zrezygnowano z porównania zajęć wiodących, wprowadzając jako nowe elementy porównania – treści kształcenia, standardy wymagań i oceniania oraz zakładane efekty uczenia się, a także prawo do kontynuowania nauki na określonym poziomie w państwie wydania świadectwa (art. 93c ust. 1).

W projekcie rozporządzenia uwzględniono powyższe zmiany poprzez doprecyzowanie wykazu dokumentów, które osoby ubiegające się o uznanie powinny złożyć wraz z wnioskiem (§ 2).

Odstąpiono od wymogu przedkładania dokumentów zalegalizowanych przez władze państwa wydania w odniesieniu do cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą na terytorium RP (§ 3).

Wprowadzono oddzielny przepis określający rodzaje dokumentów składanych w celu potwierdzenia wykształcenia, z których pośrednio lub bezpośrednio wynika posiadanie wykształcenia uzyskanego za granicą (§ 3).

Ze względu na sygnalizowane trudności w przedłożeniu tłumaczeń dokumentów języków rzadkich, spowodowane brakiem tłumaczy przysięgłych z danego języka wpisanych na listę

1

tłumaczy przysięgłych prowadzoną przez Ministerstwo Sprawiedliwości, poszerzono katalog podmiotów mogących dokonać przekładu dokumentów na język polski o osoby zarejestrowane jako tłumacze przysięgli w państwie EU, EOG lub OECD oraz o placówkę konsularną lub dyplomatyczną w RP państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo (§ 4).

Dotychczasowy wymóg legalizacji dokumentów wydanych za granicą przez konsula RP urzędującego w państwie, w którego systemie edukacji lub na którego terytorium działała szkoła wydająca świadectwo, okazał się trudny do zrealizowania dla wnioskodawców przebywających w Polsce, co sygnalizowali zarówno sami zainteresowani, jak również kuratorzy oświaty. Z tego względu w nowym rozporządzeniu wprowadzono możliwość przedłożenia alternatywnych dowodów autentyczności świadectwa. Oprócz potwierdzenia przez Konsula RP, właściwego dla danego państwa, dopuszczono także składanie dokumentów zalegalizowanych przez władze oświatowe państwa wydania świadectwa lub przez akredytowaną w Polsce lub innym państwie UE, EOG lub OECD placówkę dyplomatyczną lub placówkę konsularną państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo (§ 5).

Wprowadzono regulacje umożliwiające przeprowadzenie postępowania w sprawie uznania świadectwa lub potwierdzenia wykształcenia na określonym poziomie (§ 6). Pominęto przy tym kwestie dotyczące elementów porównania przebiegu kształcenia za granicą przez kuratora oświaty, gdyż zostały one doprecyzowane w ustawie (art. 93c ust. 1).

Określono skład i zadania komisji, która przeprowadza rozmowę sprawdzającą poziom wykształcenia (§ 7 ust. 1-2). W skład komisji może wejść od 3 do 5 osób, w tym przewodniczący. Liczba członków komisji będzie ustalana przez kuratora oświaty w zależności od potrzeb komisji, opiniowanego poziomu wykształcenia oraz zakresu rozmowy, jak również znajomości języka polskiego przez wnioskodawcę.

Wprowadzono zapis umożliwiający dostosowanie sposobu przeprowadzenia rozmowy do niepełnosprawności wnioskodawcy (§ 7 ust. 2).

Wprowadzono zapis umożliwiający przeprowadzenie rozmowy sprawdzającej poziom wykształcenia wnioskodawców nieznających języka polskiego, poprzez włączenie osoby władającej danym językiem obcym do udziału w rozmowie lub do składu komisji (§ 7 ust. 4).

Wynikiem rozmowy sprawdzającej będzie wydanie opinii o poziomie wykształcenia (§ 7 ust. 5), która zostanie przekazana kuratorowi oświaty wraz z protokołem z rozmowy (§ 7 ust. 6).

Uregulowano kwestię wysokości oraz trybu wnoszenia i zwrotu opłat za rozmowę

sprawdzając (§ 8). Przepisy stanowiące podstawę pobierania opłat oraz zwalniania z opłat zostały zaprojektowane w samej ustawie.

Doprecyzowano wysokość wynagrodzenia członków komisji w wysokości 200 zł brutto na osobę (§ 9). Założono, że czas pracy jednego członka komisji wyniesie ok. 3 godzin. Kalkulując wysokość wynagrodzenia, przyjęto za 1 godzinę pracy wartość 2,1% minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego, posiadającego wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym za godzinę pracy, tj. 65,29 zł.

Projekt rozporządzenia zawiera rozwiązania stanowiące domenę prawa krajowego. Problematyka uznawania świadectw szkolnych nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

DZIEŁARTAMENT
STRATEGII I WSPÓŁPRACY
MIĘDZYNARODOWEJ
Grzegorz Chorąży
ZASTĘPCA DYREKTORA

26.01.2016

Dej

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych zasad postępowania w celu uznania wykształcenia uznanego za granicą	26-01-2015 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej	Źródło: Inne
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ewa Dudek, Podsekretarz Stanu	Nr w wykazie prac:
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dorota Lewandowska, tel. (22) 34 74 552	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozporządzenie zastąpi obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 2006 r. w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą. Wydanie nowego rozporządzenia jest konieczne ze względu na projektowane zmiany art. 93 oraz art. 93a-93f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Zgodnie z art. 93 f, rozporządzenie doprecyzowuje:

- rodzaje dokumentów przedkładanych wraz z wnioskiem o uznanie świadectwa wydanego (lub o potwierdzenie wykształcenia uzyskanego) za granicą lub uprawnień do kontynuacji nauki oraz wymagania dot. formy przedkładanych dokumentów, uwzględniając możliwość przedłożenia dokumentów tymczasowych,
- sposób uwierzytelnienia świadectw
- warunki, jakie powinny spełniać tłumaczenia przedkładanych dokumentów na język polski,
- warunki i tryb przeprowadzania rozmowy sprawdzającej poziom wykształcenia oraz zakres przedmiotów, które mogą być objęte rozmową,
- sposób określania wysokości wynagrodzenia członków komisji
- sposób ustalania wysokości opłaty za rozmowę, tryb jej wnoszenia i zwrotu oraz przypadki, w których następuje zwrot opłaty.

Dotychczasowe zasady i tryb uznawania świadectw wydanych za granicą zmieniono zapisami art. 93 ustawy o systemie oświaty oraz rozporządzenia ze względu na konieczność:

- aktualizacji ze względu na zmianę przepisów dot. egzaminów eksternistycznych,
- uwzględnienia postanowień umów bilateralnych w zakresie uznawania wykształcenia oraz Konwencji Lizbońskiej tj. Konwencji o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim z roku 1997,
- uwzględnienia aktualnego stanu prawnego w zakresie uznawania wykształcenia w obszarze szkolnictwa wyższego (tj. zmian wprowadzonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym w 2011 r.),
- uelastycznienia oraz wprowadzenia zmian służących ułatwieniom dla osób ubiegających się o uznanie świadectwa.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponowana zmiana doprecyzowuje i uelastycznia dotychczasowe zasady postępowania administracyjnego kuratora oświaty jako organu właściwego w sprawach dotyczących uznawania świadectw szkolnych, wydanych w zagranicznych systemach edukacji.

Główne zmiany to:

- doprecyzowanie wykazu dokumentów, które osoby ubiegające się o uznanie powinny złożyć wraz z wnioskiem,
- odstąpienie od wymogu przedkładania dokumentów zalegalizowanych przez władze państwa wydania w odniesieniu do cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą na terytorium RP,
- poszerzenie katalogu podmiotów, które mogą potwierdzać autentyczność przedkładanych dokumentów,

Jan

- poszerzenie katalogu podmiotów mogących dokonać przekładu dokumentów na język polski,
- określenie składu i zadań komisji, która przeprowadza rozmowę sprawdzającą poziom wykształcenia,
- wprowadzenie zapisu umożliwiającego przeprowadzenie rozmowy sprawdzającej poziom wykształcenia wnioskodawców nieznających języka polskiego, poprzez włączenie osoby władającej danym językiem obcym do udziału w rozmowie lub do składu komisji,
- uregulowanie kwestii wysokości oraz trybu wnoszenia i zwrotu opłat za rozmowę sprawdzającą.

Nowe regulacje umożliwią kuratorom oświaty przeprowadzenie postępowania w sprawie uznania świadectwa lub potwierdzenia wykształcenia uzyskanego za granicą, także w przypadku osób, które ze względu na trudne do pokonania przeszkody, nie mogą przedłożyć kompletnej i uwierzytelnionej dokumentacji. Dotyczy to w szczególności uchodźców oraz osób pod ochroną na terytorium RP.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Kwestie uznawalności świadectw wydanych za granicą znajdują się w gestii poszczególnych państw. Wszystkie państwa członkowskie UE, państwa Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Konfederacja Szwajcarska, są stronami Konwencji Lizbońskiej, tj. Konwencji o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim z roku 1997, ratyfikowanej przez Polskę w 2004 r. Łącznie do Konwencji przystąpiło 57 państw. Spośród państw OECD stronami Konwencji nie są jedynie Chile, Meksyk, Japonia i Korea Południowa.

Każde państwo będące stroną Konwencji posiada krajowy ośrodek informacji w sprawach uznawalności wykształcenia - ENIC⁴, w państwach UE są to ośrodki ENIC-NARIC⁵. W państwach o wieloletnim doświadczeniu z imigrantami (np. Królestwo Niderlandów, Szwecja, Wielka Brytania) ośrodek taki pełni rolę opiniodawczą w kwestii uznania danego świadectwa w celu umożliwienia posiadaczowi kontynuowania nauki na konkretnym poziomie kształcenia. Opinie te są respektowane przez uczelnie oraz inne instytucje w danym państwie. Procedury prowadzące do uznania danego świadectwa są dostosowane do postanowień Konwencji Lizbońskiej, czyli są co do zasady przejrzyste, spójne oraz sprawiedliwe, a także nie dyskryminują ze względu na np. kraj pochodzenia czy narodowość. Regułą jest uznawanie prawa posiadacza polskiego świadectwa dojrzałości do podejmowania studiów w innym państwie UE lub EOG bez dodatkowych, przewlekłych procedur (np. w Niemczech, Wielkiej Brytanii czy Niderlandach). Dodatkowo kandydat musi spełnić wymagania stawiane przez poszczególne uczelnie, w zależności od wybranego kierunku studiów, tj. znajomość języka lub inne, analogiczne do tych, jakie muszą spełnić inni kandydaci na studia, będący obywatelami danego państwa.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Kuratoria oświaty	16	SIO	Zmiana uregulowań dotyczących uznawania świadectw wydanych za granicą
Uczelnie	444	GUS	Uczelnie będą mogły akceptować świadectwa wydane za granicą w państwach UE, EOG i OECD bez konieczności składania przez zainteresowanych zaświadczeń

⁴ ENIC – European Network of Information Centres on recognition – Europejska Sieć Ośrodków Informacji nt. uznawalności wykształcenia przy Radzie Europy/UNESCO

⁵ NARIC – National Academic Recognition Information Centres – Narodowe Ośrodki Informacji nt. uznawania dla celów akademickich w Unii Europejskiej

Dkey

			wydanych przez KO. W przypadku świadectw maturalnych wydanych w innych państwach, niż UE, EOG i OECD, uelastycznienie procedur umożliwi KO podjęcie decyzji o uznaniu świadectw tymczasowych, jak również świadectw uprawniających do podjęcia studiów wyższych jedynie na wybranych kierunkach w państwie wydania. W konsekwencji, posiadacze tego typu świadectw będą mogli ubiegać się o przyjęcie na studia wyższe w uczelniach polskich.
Osoby posiadające świadectwa wydane za granicą	Trudno oszacować liczbę wnioskodawców w kolejnych latach; w 2013 r. w KO rozpatrzono 1869 wnioski o uznanie świadectw wydanych za granicą, w tym 744 wydane w państwach UE, EOG lub OECD.	KO, stan na 31 grudnia 2013 r.	Kuratorzy oświaty uzyskają możliwość załatwienia spraw w zakresie uznania świadectw lub wykształcenia uzyskanego za granicą w przypadkach, w których dotychczas przeprowadzenie postępowania było utrudnione lub niemożliwe.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Przedstawione propozycje zmian zostały opracowane w wyniku zgłoszenia przez Kuratorów Oświaty, na prośbę MEN, problemów z uznawaniem świadectw zagranicznych. Ponadto, postulowane zmiany uwzględniają wyniki wstępnych konsultacji MEN z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwem Zdrowia oraz Naczelną Izbą Pielęgniarek i Położnych. Pod uwagę wzięto również kwestie podnoszone przez uczelnie przyjmujące na studia kandydatów z zagranicznymi świadectwami maturalnymi oraz przez osoby ubiegające się o uznanie świadectw zagranicznych.

Rey

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2014 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Wejście w życie przepisów projektu rozporządzenia może spowodować skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości maksymalnie 12 800 zł rocznie (kwota łączna dla wszystkich wojewodów), które będą ponoszone w ramach środków planowanych w budżetach wojewodów (część 85), bez dodatkowego zwiększania wydatków z tego tytułu.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wprowadzenie rozmów sprawdzających, które przeprowadzałby kurator oświaty, miałoby charakter samofinansujący – koszty ponosiłyby osoby wnioskujące o uznanie świadectwa. W 2013 r. kuratorzy oświaty uznali łącznie 1857 świadectw wydanych za granicą oraz odmówili uznania świadectwa za równorzędne ze świadectwem polskim w 12 przypadkach (dane MEN). W roku 2013 kuratorzy oświaty nie mieli możliwości przeprowadzenia rozmowy sprawdzającej w toku postępowania notyfikacyjnego. Można zatem przyjąć, że do rozmowy sprawdzającej przystępowaliby wnioskodawcy, którym w przeciwnym razie odmówiono by uznania świadectwa. Zakłada się, że z opłat za rozmowę sprawdzającą byłoby zwolnieni cudzoziemcy, którym udzielono ochrony na terytorium RP, zgodnie z odrębnymi przepisami (np. uchodźcy). W 2013 r. kuratoria oświaty odnotowały 2 takie przypadki. Koszt rozmowy sprawdzającej wyniósłby od 400 zł do co najwyżej 1280 zł, w tym wynagrodzenie dla członków komisji oraz tłumacza. Oszacowanie kosztów rozmowy sprawdzającej: - Liczba członków komisji: 3-5 osób. Przewodniczący komisji, którym będzie kurator oświaty lub wskazany przez kuratora oświaty pracownik kuratorium, nie będą pobierać wynagrodzenia za pracę w komisji. Zatem wynagrodzenie otrzymają pozostali członkowie komisji, tj. od 2 do 4 osób. - Wynagrodzenie członka komisji ustalono ryczałtem na 200 zł brutto od osoby; będzie ono obejmować przygotowanie i przeprowadzenie rozmowy sprawdzającej oraz uzgodnienie wyniku.

Koszt przygotowania i przeprowadzenia rozmowy sprawdzającej wyniósłby od 400 zł (przy dwóch członkach komisji, tj. 2 x 200 zł) do 800 zł (przy czterech członkach komisji, tj. 4 x 200 zł). Dodatkowo należy uwzględnić koszty tłumaczenia: 1 os. x 2 h x 240 zł = 480 zł. Za podstawę wyliczenia przyjęto stawkę rynkową tłumaczenia ustnego z języków rzadkich, która wynosi 240 zł brutto za godzinę pracy tłumacza. W przypadku języków innych niż sklasyfikowane jako rzadkie, stawki będą odpowiednio niższe.

Z powyższych szacunków wynika, że koszt jednej rozmowy sprawdzającej wyniósłby co najmniej 400 zł, a co najwyżej 800 zł, natomiast z udziałem tłumacza – maksymalnie 1280 zł.

Zakładając, że zwolnienie z opłat za rozmowę sprawdzającą obejmie 10 osób, wówczas łączne dodatkowe, maksymalne roczne obciążenie dla budżetu państwa wyniosłoby około 12800 zł.

Szacunki te są trudne do zweryfikowania ze względu na fakt, że przez ostatnie lata kuratorzy oświaty nie przeprowadzali tego typu rozmów sprawdzających poziom wykształcenia ani egzaminów.

Dodatkowe oszczędności będą dotyczyć czasu pracy pracowników kuratoriów oświaty, zajmujących się uznawaniem wykształcenia uzyskanego za granicą. Będą one wynikać z poszerzenia rodzajów świadectw uznawanych „automatycznie”, czyli bez konieczności przeprowadzania w kuratoriach oświaty postępowania administracyjnego, o świadectwa maturalne, wydane w państwach UE, OECD, EOG i Szwajcarii. Świadectwa te stanowiły w 2013 r. 43% wszystkich świadectw maturalnych, uznanych przez kuratorów oświaty za równoważne z polskim świadectwem dojrzałości. Zatem można by przyjąć, że zmiany ustawy spowodują zmniejszenie o około 40% łącznej liczby spraw, prowadzonych przez kuratorów oświaty w zakresie uznawania wykształcenia uzyskanego za granicą. Trudno jednak oszacować rzeczywistą skalę tych oszczędności czasowych.

Planowane wydatki z budżetu państwa na pokrycie kosztów rozmów sprawdzających poziom wykształcenia mogą mieć pozytywne skutki dla budżetu państwa w przyszłości. Pokrycie kosztów umożliwi bowiem osobom o niskich dochodach (lub braku, np. w przypadku uchodźców) przystąpienie do rozmów sprawdzających oraz potwierdzenie posiadanego wykształcenia, a w konsekwencji szybsze podjęcie pracy w wyuczonym lub pokrewnym zawodzie. Spowodowałoby to większe wpływy do budżetu państwa (podatki) oraz redukcję liczby osób, których koszty utrzymania ponosi budżet państwa.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	duże przedsiębiorstwa	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	nie dotyczy						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	nie dotyczy						
	rodzina, obywatele oraz	brak danych						

	gospodarstwa domowe	
Niemierzalne		Wpływ na przedsiębiorczość i konkurencyjność gospodarki Wejście w życie rozporządzenia może mieć pozytywny wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, poprzez spowodowanie skrócenia i uproszczenia procedur uznawania świadectw zagranicznych, co w konsekwencji powinno przyspieszyć kontynuowanie nauki lub podjęcie pracy zgodnie z uzyskanym wykształceniem. Uproszczenie procedur może spowodować wzrost mobilności edukacyjnej absolwentów szkół średnich z państw o konkurencyjnych gospodarkach i rozwiniętej przedsiębiorczości.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	brak	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Zmniejszenie liczby postępowań przeprowadzonych przez kuratorów oświaty w sprawach uznawania świadectw zagranicznych jest spodziewane ze względu na wprowadzenie uznawania z mocy prawa świadectw wydanych w państwach UE, EOG i OECD, które dają prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w tych państwach. Świadectwa te stanowiły w 2013 r. 43% wszystkich świadectw maturalnych, uznanych przez kuratorów oświaty za równoważne z polskim świadectwem dojrzałości. Skrócenie czasu na załatwienie sprawy uznania świadectwa wydanego za granicą będzie wynikało ze zmiany trybu postępowania na decyzję w trybie kpa. Będzie to wyraźne zwłaszcza w procedurach odwoławczych, w których skróceniu do dwóch ulegnie liczba etapów postępowania: minister edukacji narodowej odpowiadając na odwołanie od decyzji kuratora oświaty o odmowie uznania świadectwa, wyda decyzję zamykającą sprawę. Dotychczas minister uchylał postanowienie kuratora oświaty poprzez wydanie postanowienia, przy czym, w przypadku uchylenia postanowienia, sprawa wracała do kuratora oświaty do ponownego rozpatrzenia.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie rozporządzenia może mieć pozytywny wpływ na rynek pracy, poprzez spowodowanie skrócenia i uproszczenia procedur uznawania świadectw zagranicznych, co w konsekwencji powinno przyspieszyć podjęcie pracy w Polsce zgodnie z uzyskanym wykształceniem.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☒ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wzrost mobilności edukacyjnej może spowodować zwiększenie liczby osób podejmujących pracę w Polsce.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Zmiana powinna wejść w życie jednocześnie z nowym rozporządzeniem w sprawie uznawania świadectw wydanych za granicą		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja efektów projektu będzie przeprowadzana corocznie, w lutym. Pierwsza ewaluacja nastąpi po upływie co najmniej roku od obowiązywania nowych zmian. Mierniki zastosowane do ewaluacji projektu: 1. liczba skarg dotyczących postępowania mającego na celu uznanie świadectwa zagranicznego lub potwierdzenie wykształcenia uzyskanego za granicą 2. liczba odwołań od decyzji w sprawie uznania świadectw zagranicznych lub potwierdzenia wykształcenia uzyskanego za granicą 3. liczba wydanych decyzji w sprawie uznania świadectw zagranicznych lub potwierdzenia wykształcenia uzyskanego za granicą		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
brak		

DEPARTAMENT
 STRATEGII WSPÓŁPRACY
 MIĘDZYKRAJOWEJ
 Grzegorz Chorąży
 ZASTĘPCA DYREKTORA

26.01.2016